

UNIVERZITA MASARYKOVA V BRNĚ

Pedagogická fakulta

Katedra speciální pedagogiky

Projekt

Práce k ukončení předmětu Metodologie 2

Kateřina Pelantová, učo 385528

Speciální pedagogika – 1. ročník navazující magisterský

forma studia: prezenční

akademický rok: 2010/2011

Výzkumné téma:

Přístupnost volnočasových a socializačních aktivit pro osoby s tělesným postižením v Brně.

Výzkumný problém

Aktuální situace v možnosti aktivního trávení volného času osob s tělesným postižením. Z hlediska informovanosti, dopravy, možnosti zajištění asistence a komunikační bariéry.

Výzkumná otázka

Který z výše uvedených aspektů je z pohledu osob s tělesným postižením největším nebo nejmenším problémem při aktivním trávení volného času?

Vedlejší výzkumná otázka

Proč jsou některé výše uvedené aspekty z pohledu osob s tělesným postižením menším problémem a jiné větším problémem?

Volnočasové a socializační aktivity hrají v životě každého člověka velkou roli. Přinášejí možnost seberealizace prostřednictvím „koníčků“, relaxaci, navázání nových kontaktů atd. Cílem této práce je přinést aktuální náhled do problematiky trávení volného času osob, jež mají výběr těchto aktivit ztížený z důsledků tělesného postižení. Jaké jsou jejich možnosti a s jakými problémy se setkávají.

Volba výzkumné strategie:

Pro toto téma jsem zvolila kvantitativní výzkumnou strategii, konkrétně dotazník. Jedná o aktuální náhled do této problematiky, chtěla bych zjistit názory více lidí na tuto problematiku a výsledky zobecnit.

Teoretická hypotéza:

Lidé se zdravotním postižením mají ztížené možnosti aktivního trávení volného času.

Pracovní hypotézy:

1. Doprava dělá osobám se zdravotním postižením problém, kvůli náročnosti zajištění osobní asistence, ne z hlediska dopravy samotné.
2. Osoby s tělesným postižením pocítují větší problém v komunikační bariéře než v informovanosti o nabídce aktivit.

3. Nabídka volnočasových aktivit je pro osoby s tělesným postižením méně rozsáhlá, než je aktuální poptávka.

Koncept:

Volnočasové aktivity

Konceptualizace:

Volný čas můžeme charakterizovat jako: „Časový prostor, který člověku umožňuje svobodnou volbu činností, při které si jedinec vybírá aktivity nezávisle na společenských povinnostech, vykonává je tedy dobrovolně a tyto činnosti mu poskytují uspokojení a příjemné zážitky.“ (in Ludíková, L., Stoklasová, V., Tyflopédie pro výchovné pracovníky)

Operacionalizace:

Indikátor č. 1- Volnočasové aktivity- zaměření volnočasových aktivit

zajištění asistence úspěšné/neúspěšné

subjektivní respondentova spokojenost/nespokojenost

Indikátor č. 2- Aktivní trávení- informovanost o možnostech

členství v organizacích

způsob trávení volného času (aktivní/pasivní)

Návrh metody sběru dat:

Dotazník

Výzkumný vzorek:

Lidé s tělesným postižením, žijící trvale v Brně, starší 18- ti let

Zdůvodnění- Lidé starší 18- ti let si většinou volnočasové aktivity zajišťují sami. U mladších osob by výzkum mohl být ovlivněn tím, že na trávení volného času se podílí školské zařízení.

Dotazníková forma je zvolena pro možnost velkého množství respondentů.

Možné nevýhody- malá návratnost- záleží ovšem na způsobu jejich šíření- zda osobně či elektronickou poštou apod.

Ukázka dotazníku:

Dobrý den,

dovoluji si Vás požádat o vyplnění tohoto dotazníku, který slouží jako podklad pro diplomovou práci- téma: Přístupnost volnočasových a socializačních aktivit pro osoby s tělesným postižením v Brně.

Veškeré poskytnuté údaje jsou anonymní a budou použity výhradně k vyhodnocení získaných výsledků.

Předem děkuji za spolupráci.

Kateřina Pelantová (studentka Pedagogické fakulty Univerzity Masarykovy v Brně)

---

1. Jakými aktivitami nejčastěji naplňujete svůj volný čas? Prosím blíže specifikujte.

(příklad: sport- plavání, kultura- kino,...)

Sport (uveďte, prosím, jaký):

Kultura:

Společenské aktivity:

Zájmové kurzy:

Jiné:

2. Jak často těmito aktivitami naplňujete svůj volný čas?

- a) Více častěji
- b) Jednou až dvakrát do týdne
- c) Jednou až dvakrát do měsíce
- d) Jednou až dvakrát za půl roku
- e) Méně častěji

3. Odkud získáváte informace o volnočasových a socializačních aktivitách?

4. Využíváte při vyhledávání volnočasových a socializačních aktivit služeb některých organizací?

- a) ano (uveďte prosím o jakou organizaci se jedná)
- b) ne

5. Je pro Vás nabídka volnočasových a socializačních aktivit dostatečná?

a) ano, protože:

b) ne, protože:

6. Ve které oblasti je podle Vás největší míra zastoupení volnočasových a socializačních aktivit?

(1 – minimum X 5 – maximum)

Sport 1 2 3 4 5

Kultura 1 2 3 4 5

Společenské aktivity 1 2 3 4 5

Zájmové kroužky 1 2 3 4 5

Jiné (uveďte, prosím, jaké) .....

7. V čem myslíte že je, podle Vás, největší „problém“ přístupnosti volnočasových a socializačních aktivit?

(1 – nejmenší problém X 5 – maximum největší problém)

Doprava 1 2 3 4 5

Informovanost 1 2 3 4 5

Zajištění asistence 1 2 3 4 5

Komunikační bariéra (př. u neslyšících ..) 1 2 3 4 5

Jiné (uveďte, prosím, jaké): .....

8. Prosím, uveďte své pohlaví:

9. Prosím, uveďte svůj věk:

10. V případě Vašeho zájmu, prosím napište v krátkosti Vaši osobní zkušenost s přístupností k volnočasovým a socializačním aktivitám.

(příklad - zkušenost s dopravou, možností asistence, apod.):

Zamyšlení nad možnými praktickými a etickými problémy:

U tohoto tématu by mohl nastat problém při sběru dat. Již dříve jsem se u dotazníkové metody setkala s nízkou návratností. Bude tedy důležité dotazníky rozesílat s dostatečným časovým předstihem a tam, kde to bude možné donést dotazníky osobně.

S etickým problémem se doufám nesetkám. Cílem práce je přinést aktuální náhled do této problematiky, neřeší se tu žádné „tabu“ téma.

Literatura:

BENDOVÁ, P.; RENOTIÉROVÁ, M.: *Somatopedie pro výchovné pracovníky I.* Olomouc : 2005. ISBN: 80-244-1097-4.

HÁJEK B.; HOFBAUER B.; PÁVKOVÁ J.: *Pedagogika volného času.* Praha : UK, 2003. ISBN: 80-7290-128-1.

HOFBAUER, B.: *Děti, mládež a volný čas.* Praha : Portál, 2004. ISBN: 80-7178-927-5.

JESENSKÝ J.: *Andragogika a gerontagogika handicapovaných.* Praha : Karolinum, 2000. ISBN: 80-7184-823-9.

OPATŘILOVÁ, D.; ZÁMEČNÍKOVÁ, D.: *Somatopedie.* Brno : 2007. ISBN: 978-80-7315-137-9.

PÁVKOVÁ, J.; HÁJEK, B.; HOFBAUER B.; HRDLIČKOVÁ, V.; PAVLÍKOVÁ, A.: *Pedagogika volného času – 3., aktualizované vydání.* Praha : Portál, 2008. ISBN: 978-80-7367-423-6.

RENOTIÉROVÁ, M.: *Somatopedické minimum.* Olomouc : 2002. ISBN: 80-244-0532-6.

RENOTIÉROVÁ, M.; LUDÍKOVÁ, L. a kol.: *Speciální pedagogika.* Olomouc : 2006. ISBN: 80-244-1475-9.

VÁŽANSKÝ, M.; SMÉKAL, V.: *Základy pedagogiky volného času.* Brno : Paido, 1995. ISBN: 80-901737-9-9.

VÍTKOVÁ, M.: *Integrativní speciální pedagogika, integrace školní a sociální.* Brno : 2004. ISBN: 80-7315-071-9.

Projekt je zmatený a není příliš zdařilý. Jeho jednotlivé části spolu nejsou v souladu – hypotézy neodpovídají otázkám atd.